

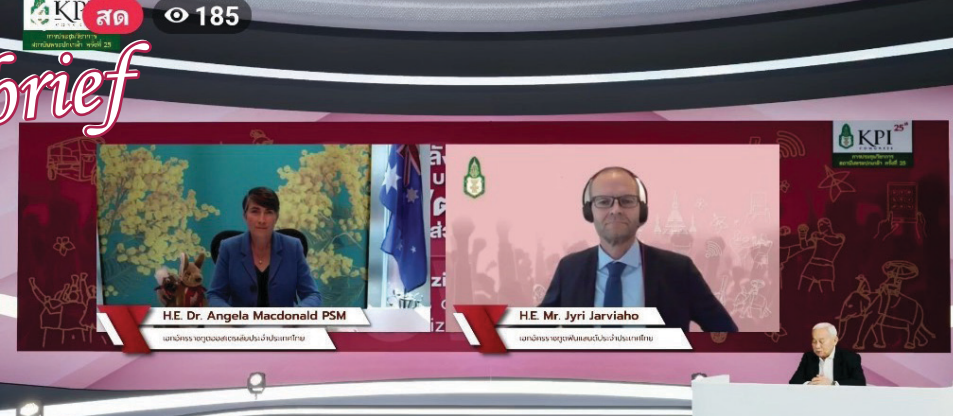

การประชุมวิชาการ สถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 25

การประชุมวิชาการสถาบันพระปกเกล้า ครั้งที่ 25 ประจำปี 2566 หัวข้อ “เสริมพลังประชาธิปไตย : บทบาทของซอฟต์แวร์กับมีส่วนร่วมของพลเมือง (Revitalizing Democracy: Roles of Soft Power and Citizen Engagement)” ในวันที่ 3 พฤศจิกายน 2566 เวลา 08.30 – 16.30 น.

โดยวิทยากร ประกอบได้ด้วย

- H.E.Dr. Angela Macdonald PSM เอกอัครราชทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทย
- H.E.Mr.Jyri Jarviaho เอกอัครทูตฟินแลนด์ประจำประเทศไทย
- Mr.Hahm Jeong-Han อัครราชทูตที่ปรึกษาสาธารณรัฐเกาหลีประจำประเทศไทย

H.E.Dr. Angela Macdonald PSM เอกอัครราชทูตออสเตรเลียประจำประเทศไทย กล่าวถึง ซอฟต์พาวเวอร์ (soft power) ในออสเตรเลียว่าเริ่มขึ้นตั้งแต่ปี 1901 โดยเชื่อมโยงกับสถาบันทางการเมือง อาทิ ศาลยุติธรรม ระบบการเลือกตั้ง องค์การทางด้านสิทธิมนุษยชน ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์ของประเทศที่ประชาชนทุกคนสามารถตรวจสอบระหว่างกันได้ ต่อมาวิทยากรกล่าวว่า ในโลกปัจจุบันนี้การสื่อสารหรือโลกของ social media ทำให้ส่งผ่านข้อมูลกันอย่างง่ายด้าย ดังนั้น รัฐบาลควรเน้นการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างกันกับประชาชนโดยอาศัยอัตลักษณ์หรือค่านิยมร่วมกันของคนในชาติ

H. E.Mr. Jyri Jarviaho. เอกอัครทูตฟินแลนด์ประจำประเทศไทย กล่าวถึง กรณีของฟินแลนด์ที่มียุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อน soft power เพื่อเสริมภาพลักษณ์ของประเทศ โดยเริ่มต้นจากการขับเคลื่อนนโยบายการศึกษา ด้วยมุ่งหวังที่จะใช้นโยบายการศึกษาเพื่อมุ่งหน้าสู่การเป็น soft power หลักของประเทศ นอกจากนี้ยังใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสื่อสารข้อมูลเพื่อสร้างภาพลักษณ์ของฟินแลนด์ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ฟินแลนด์ได้ถูกจัดอันดับเป็นประเทศอันดับหนึ่งในหลายด้าน เช่น การศึกษา สุขภาพ และคุณภาพชีวิต ซึ่งล้วนเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ โดยรัฐบาลฟินแลนด์ลงทุนจำนวนมากในโครงสร้างพื้นฐาน จนทำให้ฟินแลนด์มีระบบการศึกษาและความสามารถด้านดิจิทัลที่ดีที่สุดในประเทศสมาชิก OECD และทำให้ฟินแลนด์เป็นประเทศที่น่าสนใจมากสำหรับนักลงทุน

Mr.Hahm Jeong-Han อัครราชทูตที่ปรึกษาสาธารณรัฐเกาหลีประจำประเทศไทย ได้กล่าวว่าการเกิดขึ้นของ soft power ของสาธารณรัฐเกาหลีเป็นผลโดยตรงจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดขึ้นในประเทศช่วงทศวรรษ 1950 ที่สาธารณรัฐเกาหลีได้ส่งเสริมให้มีการปฏิรูปการเมืองเพื่อเปลี่ยนผ่านการปกครองให้เป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น และรัฐบาลภายใต้ระบอบประชาธิปไตยได้มีการดำเนินนโยบายที่ได้ให้ความสำคัญกับเสรีภาพในการพูด ความหลากหลายทางความคิดเห็นของประชาชนในประเทศ รวมถึงมีการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐขึ้นมาสนับสนุนอุตสาหกรรมเกี่ยวข้อง กับวัฒนธรรมต่าง ๆ อย่างครบวงจร ผลลัพธ์ของการดำเนินนโยบายเช่นนี้จึงทำให้นับตั้งแต่ปี 1990 เป็นต้นมาได้เกิดภาพยนตร์ ซีรีส์ เพลง และเกมส์ที่มีคุณภาพจำนวนมากที่ช่วยในการเผยแพร่วัฒนธรรมของสาธารณรัฐเกาหลีให้เป็นที่รับรู้และนิยมไปทั่วโลก

ในช่วงบ่ายมีการแบ่งห้องย่อยในการประชุมวิชาการทั้งหมด 5 ห้อง ได้แก่
 ห้องย่อยที่ 1 เสริมพลังประชาธิปไตยด้วยเทคโนโลยี
 ห้องย่อยที่ 2 เสริมพลังประชาธิปไตยด้วยศิลปวัฒนธรรม
 ห้องย่อยที่ 3 เสริมพลังประชาธิปไตยด้วยพลังพลเมือง
 ห้องย่อยที่ 4 เสริมพลังประชาธิปไตยด้วยวัฒนธรรมการเมืองไทย
 ห้องย่อยที่ 5 เสริมพลังประชาธิปไตยด้วยสันติวัฒนธรรม

ห้องย่อยที่ 1 “เสริมพลังประชาธิปไตยด้วยเทคโนโลยี”

แม้ว่าในทางทฤษฎีแล้ว คำนิยามของ soft power จะมีรากฐานมาจากประเด็นการเมืองระหว่างรัฐ ตั้งแต่ในช่วงสงครามเย็นเพื่อเพิ่มอิทธิพลของรัฐมหาอำนาจและความชอบธรรมทางนโยบายการต่างประเทศนั้น ๆ แต่การตีความในปัจจุบันมีความแตกต่างออกไป โดยเทคโนโลยีแม้ในตัวเองจะไม่ใช่ soft power แต่เทคโนโลยีคือเครื่องมือหรือเวทีสำหรับการใช้ soft power ที่ช่วยให้ผลลัพธ์ของ soft power นั้นเป็นที่รับรู้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสังคมที่เป็นประชาธิปไตย เทคโนโลยีกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมทางการเมือง อย่างที่ปรากฏในโครงการ Smart Parliament ที่มุ่งหวังสร้างบรรยากาศและค่านิยมของการเป็นพลเมืองภายในสังคม แต่ในขณะเดียวกัน soft power ก็ถูกใช้มาเป็นเครื่องมือในการครอบงำความคิด หรือการตัดลึนใจได้เช่นเดียวกัน ฉะนั้น ผลลัพธ์ของ soft power จึงอาจเป็นได้ทั้งแง่บวกและแง่ลบได้ ซึ่งในท้ายที่สุดแล้ว จึงเป็นความท้าทายว่าประเทศไทยมีความพร้อมที่จะรองรับและตั้งรับการใช้ soft power ผ่านสื่อสังคมออนไลน์สร้างความเป็นอธิปไตยทางไซเบอร์ และส่งเสริม soft power ของประเทศไทยให้มีความเข้มแข็งอย่างไร

ห้องย่อยที่ 3 “เสริมพลังประชาธิปไตยด้วยพลังพลเมือง” วิทยากรได้สะท้อนมุมมองและประสบการณ์ของพลเมืองกลุ่มต่าง ๆ ที่ได้มีการเคลื่อนไหวเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต คุณภาพสังคม และคุณภาพประชาธิปไตย ซึ่งพลังในการขับเคลื่อนเช่นนี้นับเป็น soft power รูปแบบหนึ่ง บทบาทการขับเคลื่อนที่โดดเด่นของเด็กและเยาวชนเพื่อการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน เช่น การแปลงขยะให้กลายเป็นทุนโดยดำเนินการในครัวเรือนทั่วประเทศ เป็นต้น บทบาทการขับเคลื่อนที่โดดเด่นของกลุ่มแรงงานหญิง เพื่อให้ได้มาซึ่งสวัสดิการที่ยั่งยืนและการทำงานที่มั่นคง เช่น การส่งเสริมให้มีการยอมรับความหลากหลายทางเพศในองค์กร เป็นต้น นอกจากนี้ในมุมมองของภาครัฐเห็นว่าภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการเสริมสร้างความเป็นพลเมืองมาโดยตลอดโดยเฉพาะการให้ข้อมูลข่าวสารซึ่งข้อมูลข่าวสารเป็นตัวจุดประกายสำคัญในการปลุกพลังพลเมืองให้เกิดขึ้นได้

ห้องย่อยที่ 2 “เสริมพลังประชาธิปไตยด้วยศิลปวัฒนธรรม”

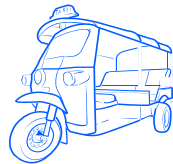
โดยในปัจจุบันนิยาม soft power ต่างถูกอธิบายผ่านมุมมองต่าง ๆ โดยในห้องย่อยนี้ ช่วงแรกได้ให้นิยาม soft power ผ่านแนวคิดสมาร์ทพาวเวอร์ จะต้องประกอบไปด้วย ความจริง ความดี และความงาม ความจริง คือมนุษย์ในสังคมจะต้องมีหลักปรัชญาในการดำรงชีวิต ความดี คือมนุษย์ในสังคมจะต้องมีจริยธรรม ความงาม คือมนุษย์ต้องมีสุนทรียภาพแห่งชีวิต ซึ่งทั้งหมดนี้ มนุษย์ในสังคมต้องยึดถือค่านิยมเดียวกัน จึงจะทำให้สังคมมีความเป็นเอกภาพ ทำให้ soft power ที่เป็นเครื่องมือในสังคมนำไปสู่สังคมสมาร์ทพาวเวอร์ในที่สุด ประเด็นต่อมาคือ การนิยาม soft power ผ่านภาพถ่าย ดังนี้

1. ภาพถ่ายจะต้องมีสัญลักษณ์ที่ตีความไปในทิศทางเดียวกัน
2. ภาพถ่ายต้องสื่ออารมณ์และส่งผลต่อความรู้สึกคน
3. ภาพถ่ายจะต้องมีเรื่องราวที่เชื่อมโยงทั้งความคิด คุณค่าและความรู้สึกของคนในสังคม
4. การสื่อสารด้วยความจริง
5. ผู้รับสารจะต้องมีวิจารณญาณ มีความเข้าใจและการตีความอย่างมีคุณค่า

นิยาม soft power ผ่านกีฬาที่ไม่มีมิติเครื่องมือทางการเมือง ซึ่งทำหน้าที่เป็นเครื่องมือของรัฐในการก่อให้เกิดความเป็นชาตินิยมและเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นของสังคม ในระหว่างที่เกิดการแข่งขัน และจากการเข้าร่วมชม ดังนั้น รัฐควรเข้ามาสนับสนุนกีฬาในระดับท้องถิ่นมากขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยจากระดับท้องถิ่นผ่านการสนับสนุนกีฬาในท้องถิ่น และประเด็นสุดท้ายนิยาม soft power ผ่านการนำไปใช้ในระดับชุมชน ผ่านการนำเสนอโครงการศิลปะเปลี่ยนเมือง และการเปิดให้มีส่วนร่วมทางการเมืองมาใช้สามารถเปลี่ยนพื้นที่ที่เคยเป็นเมืองรอง ให้กลายเป็นพื้นที่การท่องเที่ยวผ่านการใช้งานศิลปะเพื่อดึงดูดให้คนสนใจ

ห้องย่อยที่ 4 “เสริมพลังประชาธิปไตยด้วยวัฒนธรรมการเมืองไทย” เป็นการทำความเข้าใจต่อวัฒนธรรมการเมืองไทย ในมุมมองต่าง ๆ ที่เสริมพลังประชาธิปไตยในมิติด้านสังคมชนบทสู่สังคมเมือง ความเปลี่ยนแปลงของความเป็นชนบทและความเปลี่ยนแปลงของความเป็นเมืองมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน ชนบทถูกนำเสนอให้เป็นภาพของความสวยงามและสมควรได้รับการเชิดชู นอกจากนี้ ยังมีการนำความรู้เรื่องชนบทมาใช้เป็นประเด็นสำหรับการต่อสู้และการต่อรองในทางการเมือง วิทยากรล้วนเห็นพ้องว่า **วัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มคือ soft power** ดังนั้นไม่ควรนำวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มมาใช้เป็นเครื่องมือในทางการเมืองหรือให้คำนิยามใหม่ โดยครอบทับวัฒนธรรมเหล่านั้น ในมิติของเศรษฐศาสตร์พฤติกรรม มองว่า **แนวทางที่สามารถสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมได้ สามารถทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของตนนั้นมีคุณค่า เข้าถึงง่าย และเกิดผลลัพธ์จริง** ในมิติของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเด็กยุคใหม่ ในปัจจุบันมีการให้ความสำคัญต่อการเมืองโดยคนรุ่นใหม่ มีความเติบโตอย่างต่อเนื่องจนถือเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่สำคัญของไทยมาตั้งแต่ พ.ศ. 2563 จนถึงปัจจุบัน คนรุ่นใหม่ตระหนักว่าการเมืองไม่ใช่เรื่องไกลตัว ทั้งนี้ได้มีข้อเสนอแนะให้**รัฐเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่ได้มีสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นของพวกเขาอย่างแท้จริง** ในมิติของวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สำคัญคือ**วัฒนธรรมในการกินและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลของชุมชนพื้นบ้านถือเป็น soft power ที่สำคัญ** ซึ่งหากไม่พยายามทำให้มีพลัง/คุณค่า ก็จะเข้าสู่สภาวะวิกฤต

ห้องย่อยที่ 5 “เสริมพลังประชาธิปไตยด้วยสันติวัฒนธรรม” ได้มีการแลกเปลี่ยนมิติต่าง ๆ ของ soft power ผ่านกรณีศึกษาเรื่องของสันติวัฒนธรรมใน 3 มิติด้วยกัน คือ มิติด้านการทูต มิติด้านกีฬา และมิติด้านการศึกษา **มิติด้านการทูต** แสดงให้เห็นถึง การทูตเพื่อประชาชน (Public Diplomacy) ที่ประเทศไทยดำเนินนโยบายการต่างประเทศมาโดยตลอด เน้นการไม่ใช้ความรุนแรง ความเท่าเทียมระหว่างเพศ และอัตลักษณ์ความเป็นไทยผ่านวัฒนธรรมอันดีงามของไทย อาทิ อาหารไทย การแต่งกาย และรอยยิ้ม **มิติด้านกีฬา** ได้สะท้อนสันติวัฒนธรรมผ่านกีฬาในฐานะอำนาจทางวัฒนธรรม ชนิดหนึ่ง การส่งต่อความเป็นสมัยใหม่ในยุคอาณานิคม ที่จักรวรรดิอังกฤษนำเข้าไปที่อินเดีย ผ่านกีฬาเทนนิส และคริกเก็ต ในขณะที่เดียวกันพื้นที่การเล่นกีฬาเป็นพื้นที่ในการต่อรองอำนาจ/ต่อต้านอาณานิคมอังกฤษของชาวพื้นเมืองด้วย ทั้งนี้กีฬาในฐานะเครื่องมือในการสร้างสันติภาพต้องระมัดระวังเช่นกัน เพราะการเผชิญหน้าอันอาจนำไปสู่การทะเลาะเบาะแว้งได้ **มิติด้านการศึกษา** ความรุนแรงในสถานศึกษาที่มีเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบันและนำเสนอให้เห็นถึงแนวทางสันติวัฒนธรรมที่ขับเคลื่อนในสถานศึกษา เพื่อนำมาสู่การป้องกันความรุนแรง ซึ่งต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในสถานศึกษาให้เกิดขึ้น

ในการประชุมวิชาการในช่วงเช้าทำให้ได้เรียนรู้ถึงการเปรียบเทียบนิยาม soft power ในแต่ละประเทศ กลไกและวิธีการนำมาใช้ เมื่อได้เรียนรู้วิธีการของต่างประเทศ ส่วนในช่วงบ่ายเป็นการทำให้เห็นถึงแนวทางการเสริมพลังประชาธิปไตยด้วย soft power ด้านต่าง ๆ อันนำไปสู่แนวทางที่เป็นนโยบายสำคัญของประเทศต่อไป

☎ 02-141-9558

🌐 www.kpi.ac.th

KPI-brief

LINE Official
สำนักส่งเสริมวิชาการ

วันเวลา
จัดโดย
สถานที่
ผู้สรุป
ผู้ออกแบบ

3 พฤศจิกายน 2566 เวลา 08.30 – 16.30 น.

สถาบันพระปกเกล้า

ออนไลน์

นางสาวอัจฉิมา แสงรัตน์, นายศุภณัฐ บุญสด, นางสาวขวัญข้าว คงดา, นางสาวอินกุอร แสงอรุณ,

นางสาวปฐมาวดี วิเชียรณิตย์, นายธนวัฒน์ รุ่งเรืองต้นตีสุ, นางสาววิลาสิณี โสภภาพ

นายรัชชดลร์ รัตนวิเชียร